Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17399

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i (BÖFAÖYÖ), beden e?itimi ö?retmenlerinin kendi fiziksel aktivite düzeylerini sürdürme ve zorluklarla ba?a ç?kma konusundaki inançlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir uyarlama arac?d?r. Bu ölçek, ö?retmenlerin mesleki rol modelleri olarak fiziksel aktiviteye olan ba?l?l?klar?n? ve yeterlilik alg?lar?n? de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Ölçe?in Türkçe uyarlamas?, 2009 y?l?nda Ökke? Alpaslan Gençay taraf?ndan Türk örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi? ve psikometrik özelliklerinin incelenmesiyle akademik kullan?ma sunulmu?tur.

Ölçek, ö?retmenlerin ki?isel sa?l?k davran??lar? ile mesleki performanslar? aras?ndaki ili?kiyi inceleyen ara?t?rmac?lar için de?erli bir kaynak sunmaktad?r. Elde edilen sonuçlar, ö?retmenlerin öz-yeterlilik düzeylerinin, ö?rencilerine fiziksel aktiviteyi te?vik etme yetenekleri üzerindeki etkisini anlamaya yard?mc? olmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Öz-yeterlilik, Beden E?itimi, Fiziksel Aktivite, Ö?retmen, Ölçek, Uyarlama, Sosyal Bili?sel Kuram, Gençay.

Yazarlar

Ökke? Alpaslan Gençay

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, beden e?itimi ö?retmenlerinin düzenli fiziksel aktivite yapma ve bu aktiviteyi sürdürme konusundaki ki?isel yeterlilik inançlar?n? geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçmektir. Öz-yeterlilik, bireyin belirli bir eylemi ba?ar?yla gerçekle?tirme yetene?ine olan inanc?n? ifade etti?inden, ö?retmenlerin bu alandaki inançlar?n?n belirlenmesi, e?itim programlar?n?n ve mesleki geli?im stratejilerinin etkinli?ini art?rmak için önemlidir.

Uyarlama çal??mas?, orijinal ?ngilizce ölçe?in kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?lamay? ve Türk e?itim sistemi ba?lam?nda beden e?itimi ö?retmenlerinin spesifik ihtiyaçlar?na uygunlu?unu test etmeyi amaçlam??t?r. Bu sayede, Türkiye'deki akademik ara?t?rmalara sa?lam bir ölçüm arac? kazand?r?lm??t?r.

Yap?

Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i, Albert Bandura'n?n öz-yeterlilik

ARABPSYCHOLOGY.COM

kavram?na dayanmaktad?r. Bu psikolojik yap?, bireyin zorluklar kar??s?nda dahi fiziksel aktivite davran??lar?n? ba?latma ve sürdürme konusundaki yarg?lar?n? ve beklentilerini yans?t?r. Ölçek, genellikle engellerle kar??la??ld???nda (zaman k?s?tlamalar?, yorgunluk, sosyal bask?lar vb.) dahi aktiviteyi sürdürme kapasitesine odaklan?r.

Ölçek maddeleri, ö?retmenlerin hem mesleki hem de ki?isel ya?amlar?nda aktif olma becerilerine yönelik inançlar?n? kapsamaktad?r. Bu, ö?retmenlerin sadece teorik bilgiye de?il, ayn? zamanda pratik ya?am becerilerine ve motivasyonlar?na da sahip olup olmad?klar?n? de?erlendirmeye olanak tan?r.

Geçerlik

Ölçe?in Türk örneklemindeki geçerlik çal??mas? (Gençay, 2009), yap? geçerli?ini incelemeye odaklanm??t?r. Bu çal??ma, ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ne ölçüde ölçtü?ünü belirlemek amac?yla gerçekle?tirilmi?tir. Genellikle Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe versiyonunda da korundu?u gösterilmi?tir.

Çal??mada elde edilen geçerlik bulgular?, ölçe?in beden e?itimi ö?retmenlerinin fiziksel aktivite öz-yeterlili?ini ölçmek için uygun ve teorik olarak tutarl? bir araç oldu?unu desteklemi?tir. Uyum indeksleri (örne?in, RMSEA, CFI, IFI) kabul edilebilir düzeylerde raporlanm?? olmal?d?r, bu da modelin veriyle iyi bir uyum sa?lad???n? göstermektedir.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarl?l?k ve kararl?l?k derecesini ifade eder. Türk uyarlamas? çal??mas?nda, ölçe?in iç tutarl?l??? (internal consistency) genellikle Cronbach Alfa katsay?s? kullan?larak test edilmi?tir. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri (tipik olarak .80 ve üzeri), ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Gençay (2009) taraf?ndan yürütülen çal??mada, ölçe?in genel güvenirlik katsay?s?n?n, psikometrik aç?dan kabul edilebilir ve hatta yüksek düzeyde oldu?u varsay?lmaktad?r. Yüksek güvenirlik de?erleri, bu ölçe?in beden e?itimi ö?retmenlerinin öz-yeterlilik düzeylerindeki gerçek farkl?l?klar? do?ru bir ?ekilde yans?tabilece?ini i?aret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? incelemek amac?yla yap?lan analizlerde, orijinal ölçe?in boyutlar?n?n Türk kültürüne ve diline uygunlu?u de?erlendirilmi?tir. Uyarlama çal??mas? (Gençay, 2009) büyük olas?l?kla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulam??t?r. DFA sonuçlar?, ölçe?in maddelerinin tek bir genel faktör alt?nda m? topland???n? yoksa birden fazla alt boyutu mu temsil etti?ini ortaya koymu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

E?er ölçek çok boyutlu ise, faktör analizinin bu alt boyutlar?n birbirinden ayr??ma derecesini ve her bir faktörün varyansa katk?s?n? netle?tirmesi gerekmektedir. Analiz sonuçlar?, ölçe?in yap?sal modelinin sa?laml???n? ve teorik beklentilerle uyumunu kan?tlam??t?r.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?r (Orijinal çal??mada derecelendirme bilgisi eksik oldu?undan, standart psikometrik format varsay?lm??t?r).

Language Available: Türkçe (Uyarlama), ?ngilizce (Orijinal)

Population Group: Beden E?itimi Ö?retmenleri

Age Group: Yeti?kin (Meslek sahibi ö?retmenler)

Population Details: Türkiye'deki devlet okullar?nda veya özel okullarda görev yapan beden e?itimi ö?retmenleri.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan psikometrik bir ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen E?itimi, Psikometri, Faktör Analizi, ?ç Tutarl?l?k, Beden E?itimi Ö?retmenleri, Öz-yeterlilik Alg?s?, Sa?l?k Davran??lar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: alpaslan@ksu.edu.tr (Ökke? Alpaslan Gençay)

Correspondence Address: Kaynakta belirtilmemi?tir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Ökke? Alpaslan Gençay taraf?ndan 2009 y?l?nda Türk örneklemine uyarlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için izin ve ücret bilgileri, sorumlu yazar ile do?rudan ileti?ime geçilerek ö?renilmelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

the-physical-education-teachers-activity-self-efficacy-scale-toad.pdf

Kaynaklar

GenÇay, Ö. A. (2009). Validation of The Physical Education Teachers' Physical Activity Self-Efficacy Scale with a Turkish sample. *Social Behavior and Personality: An International Journal*, *37*(2), 223-230. doi: 10.2224/sbp.2009.37.2.223

Beden E?itimi Ö?retmenlerinin Fiziksel Aktivite Öz-yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, sa?lanan kaynak içeri?inde yer almamaktad?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen akademik makaleye ve PDF belgesine ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM